

Engelbrektsbladet

SENIORERNA Engelbrekt
Stockholm

Nr 112 mars 2019 Årg. 29

Grundad 1981

Klockor och tid

Det började med att Barbro Westerholm satt vid sitt arbetsbord med utsikt över Engelbrektskyrkans klocktorn och förundrade sig över att den ibland gick rätt. Ibland visade den fel tid, och ibland gick den baklänges. Även jag hade noterat detta, och även att den inte slår timmarna som förr, och klockringningen tycks mig mer sparsam än tidigare. Läge att undersöka saken närmare.

Engelbrekts församlingstidning dimper ner i brevlådan. Vad ser jag där om inte ett helt uppslag om klockorna! Attan också, någon kom på att skriva om klockorna samtidigt som jag!

Jacob Mühlrad, vår unge geniförklarade kompositör av klassisk musik, hade i höstas uruppförande av sitt körverk Time i Berwaldhallen. Texten är ordet TID på all världens språk med inspiration från berättelsen om Babels torn. Jag var där.

Inte långt därefter när jag en morgon lyssnar jag på radion, får jag till min förvåning höra ett helt inslag som handlar om hur vi använder och värderar vår tid. Själv hade vederbörande gått ner till halvtid och lägre lön med allt vad

det innebär för att få tid till det han helst ville göra, nämligen skriva.

Mer alldagligt handlar tid mycket om våra egna klockor. Armbandsur är nu för tiden en helt egen värld. Klockor finns från de enklaste till verkliga dyrgripar. En klocka kan vara en sann statussymbol. Idag använder många överhuvudtaget inte armbandsur. De har ersatts av tidsangivelsen i telefonen. Nu finns atomklockor i alla satelliter runt om vår planet. Utan dem skulle inte GPS fungera.

Varför inte ge dig själv tid att tänka på tid, och du skall finna att TID har inget slut.

Så gav det ena det andra till innehållet i detta nummer.

Trevlig läsning!

Agneta Liljedahl
Redaktör

AKTUELLT

Mars

19 tisdag 14.00 Månadsmöte
27 onsdag 10.30 Vandring

April

10 onsdag 10.00 Vandring
11 torsdag 11.45 Vår lunch
16 tisdag 14.00 Månadsmöte
24 onsdag 10.20 Vandring
25 torsdag 12.45 Studiebesök

Maj

8 onsdag 10.30 Vandring
9 torsdag 15.00 Café Opera
15 onsdag 18.00 Studiebesök
22 onsdag 10.00 Vandring
28 tisdag 14.00 Månadsmöte

Läs mer i Vårprogrammet och på Hemsidan!

SWISH

Föreningen har fått Swish. Läs mera om det på sidan 3.

VÅRLUNCHEN

Datum för vårlunchen var inte klart när vårprogrammet gick i tryck. Nu kan programgruppen meddela att den blir den 11 april. Ring Kickan Ericsson för anmälan på tfn 070-274 88 52.

SOM VANLIGT

Glöm inte att anmäla dig senast måndag förmiddag före tisdagarnas månadsmöten. Ring eller mejla till Anna-Lena Gilgen, tfn 073 708 41 53 eller e-post anna-lena.gilgen@comhem.se eller Mona Öhnfeldt, tfn 073 092 66 65 eller e-post mona.ohnfeldt@comhem.se Beträffande månadsmötena och studiebesöken:

Betala helst i förväg till föreningens bankgiro 268-6244.

Ange namn, aktivitet och datum!

Redaktör:
Agneta Liljedahl, tel. 070-797 1234
a.liljedahl@icloud.com

Ansvarig utgivare:
Kerstin Tideblad Sämer,
Lill-Jans Plan 3, 11425 Stockholm

Redaktionskommitté:
Birgitta Burman,
Vera Sundberg

Engelbrekts hemsida: www.spfseniorerna.se/engelbrektstockholm

INNEHÅLL

På gång	2-3
Om kyrkklockor	3
Om tid	4
Om klockor och tid	5
Konsumentnytt	7
Sist som först	8

Årsmötet hölls på Café Utsikten den 19 februari. Det var välbesökt, ett 60-tal medlemmar var närvarande. Barbro Westerholm, tidigare ordförande i förbundet, ledde även i år mötet. Att föreningen söker intresserade att delta i styrelsearbetet kan du läsa mer om nedan.

ÅRSMÖTET

Information gavs och beslut fattades enligt följande:

- Avgiften förblir oförändrad (av 300:- får föreningen behålla 100:-)
- Styrelse, revisorer och valberedning förblir oförändrade
- Ekonomin presenterades som god
- Styrelsen fick ansvarsfrihet

Efter årsmötet bjöd föreningen på kaffe och årets första semlor. Louise

Barbro Westerholm, mötets ordförande, omgiven av föreningens ordförande Kerstin Tideblad Särner och sekreterare Göran Däcker.

Bovin från Östermalmspolisen informerade om hur man skall skydda sig mot inbrott och bedrägerier. Viktigast: Ge aldrig ifrån dig koder till okända! Släpp aldrig in okända!

Slutligen avtackades vår ordförande, mötets ordförande och föredrags-hållaren med var sin stor härlig tulpanbukett.

Agneta Liljedahl

Många engagerade medlemmar var på plats.

Louise Bovin med tackblommor. Alla foton Agneta Liljedahl.

Intresserad?

Är du intresserad av att hålla dig uppdaterad? Är du intresserad av nätverkande? Är du intresserad av att göra något mer här i livet, något stimulerande och samtidigt göra nytta. Kanske föreningens styrelse är platsen för dig.

Styrelsen idag består av nio personer, sex kvinnor och tre män. Vi har möten en gång i månaden. De olika punkterna som finns på vår föredragningslista är bl.a. medlemsärenden, Englbreksbladet, hemsidan, programverksamheten, reseverksamheten, väntjänsten, ekonomi, medlemsrekrytering, kontakt-

erna med Stockholmsdistriktet och förbundet (SPF Seniorerna). Varje ledamot ansvarar för sina ämnen och redovisar för styrelsen med efterföljande diskussion.

Våra diskussioner är livliga och stimulerande, ibland står åsikt mot åsikt, men stämningen är alltid positiv. Vi tycker att vi kommer fram till bra beslut. Ordföranden är naturligtvis den som gör det mesta jobbet, men så klart bidrar alla.

De flesta i den nuvarande styrelsen har nu många år bakom sig, och därför ser vi oss om efter nya krafter. Vi kan alla vittna om att arbetet är mer stimulerande än arbetsbetungande.

När du läser detta, kanske du finner att det vore något för dig. I så fall dra dig inte för att kontakta vår valberedning eller någon i styrelsen. Du kanske känner någon av oss.

Styrelsen

Hör av dig till

Valberedningen:

Charlotte Chatillon-Winbergh
tfn 070-660 52 29
e-post: charlotte@ch-w.se

Mona Öhnfeldt
tfn 073-092 66 65
e-post: mona.ohnfeldt@comhem.se

På gång

Vår programgrupp och vår vandringsgrupp gör ett fantastiskt jobb. Våren började med studiebesök på Odd Fellow-huset och en vandring till Kruthuset på Djurgården. Mer information finns i Vårprogrammet. Föreningen har fått Swish, digital betalning, som du kan läsa om nedan.

Årets första vandring

Vädret var vackert och de första vår-fåglarna kvittrade längs vägen som gick till Café Kruthuset på Hundudden bortom Djurgårdskanalens slut. Platsen hade strategisk betydelse som en förpost vid ett eventuellt fientligt anfall över Östersjön. Det här Kruthuset, byggt 1697, var liksom övriga kruthus på Djurgården en del i Stockholms fasta försvar.

Bitvis var det halt, men skam den som ger sig, och alla klarade sig bra. Vi var tio kvinnor och som nästan alltid tyvärr endast en man, Göran Däcker. Vi åt goda mackor med choklad till och njöt verkligen av solen. Säkert kände sig några av oss trötta och duktiga, när vi kom hem.

Vera Sundberg

Vid halt väglag kan det vara bra att gå bredvid vägen. Foto Göran Däcker

Kruthuset- restaurerat på 60-talet.

Odd Fellow

Den 20 februari hade programgruppen med Greta Jansson som ansvarig ordnat visning av Odd Fellow-huset på Västra Trädgårdsgatan ovanför Kungsträdgården. Gunnar Laninge, f.d. VD och fastighetsdirektör för huset var vår utomordentligt kunnige ciceron. Vad han inte visste om huset, dess historia och vad som försiggår där, kan inte vara värt att veta.

1 ½ timme tog vår rundvandring. De tre ordenssalarna var naturligtvis det mest signifikativa. Efter visningen serverades vi elegant uppdukad god lunch i en av matsalarna. Gunnar presenterade sin bok *Historien om Stockholms Odd Fellow-hus* (och dess omgivning), mycket intressant för den som är intresserad av stockholmiana..

Agneta Liljedahl

Ett av de fyra podierna i en av ordenssalarna, mellansalen. Foto Agneta Liljedahl.

Föreningen har fått

SWISH

Nu kan du alltså betala PÅ PLATS
vid månadmöten och studiebesök med Swish.

Däremot skall du INTE betala i förväg på det sättet.
Då gäller i stället som vanligt att betala till
föreningens bankgiro 268-6244
och samtidigt ange namn, aktivitet och aktuellt datum.

*Om du inte har Swish
går det förstås att betala med kontanter.*

Linus Hogbring har ett specialintresse – kyrkklockor. Personalen i Engelbrektskyrkan har rekommenderat mig att tala med honom om tornets klockor. Samtalet med honom kom att handla om mycket mer, en spännande värld av klanger, mått och konsertmusik.

Linus berättar att hans fascination för kyrkklockor började redan när han var i fyra-femårsåldern. Han storasyster sjöng i kör i Uppenbarelskyrkan i Hägersten, och han fick följa med och lyssna. Men det var inte körsången han fastnade för. Det var klockorna. Redan när han anade att de var på gång, började det pirra i honom, litet otäckt var det. När klockorna började slå, upplevde han klangen som att vara i en annan värld. Hans alldeles egna värld. Idag kallar han det för en andlig upplevelse. Klockorna var fyra stycken, och han kallade dem för Dingen, Dangen, Dängen, Dongen.

När han var åtta år började han filma kyrkklockor och la ut på internet. Han förstod med åren att det här var ett uppdrag som skulle utföras, att inventera Stockholms kyrkklockor. Och vem skulle göra det? Som en blixtnedslag kom så insikten – det var han själv

som skulle göra det. Eftersom han ännu inte hade körkort, hjälpte hans pappa honom med att skjutsa honom till mer avlägsna platser.

Fram till idag har han mätt och undersökt klangen på klockorna i de flesta av Stockholms kyrkor. Han har inte fått komma upp i alla torn. Klara kyrka är ett – av säkerhetsskäl. Engelbrektskyrkan har fyra klockor av olika storlek, tillverkade som de flesta i Sigtuna av Bergholtz gjuteri, som inte längre finns. Tre stycken är från 1913 och en från 1952. Den största klockan använder man inte, den är för tung för tornet, som börjar svaja av pendlingen. Linus spelar upp de olika klockornas klang på sin Iphone och tycker att de här klockorna har en vacker melankolisk klang. Förr drogs de med rep, men idag med motor. En kyrka i Stockholm har fortfarande handdrivna klockor, nämligen Markuskyrkan i Björkhagen.

Alla stockholmare tycks inte uppskatta klockringning. Kyrkor har fått inskränka tiden på grund av klagomål från omgivningen att det är störande. Kungsholmens kyrka ringer således inte längre än 45 sekunder mot vanliga 2 minuter. Som varning vid fara används kyrkklockor inte alls längre. Även slagverksuren, som visar tiden, har drabbats. Engelbrektskyrkans har helt tystnat. En som fortfarande anger tiden med ringning är Hedvig Eleonora, men inte mellan tio på kvällen och sju på morgonen.

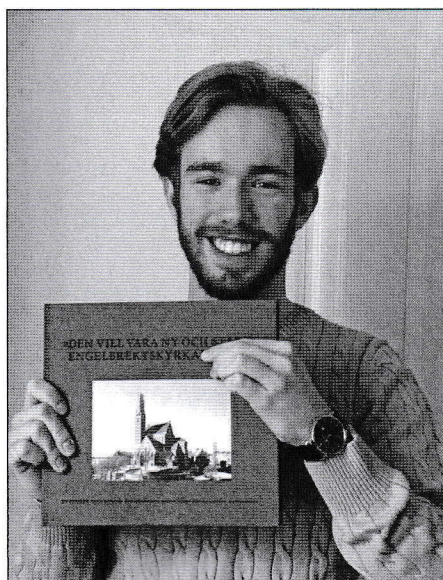
Linus, som snart fyller 20 år, berättar att i trean skulle eleverna göra ett eget valt gymnasiearbete för att visa att de var mogna att komma ut i verkliga livet. Han valde *Hur kan*

man koppla kyrkklockor till musik. Han kom fram till att i orkestrar ingår klockklang i slagverkssektorn. I övrigt används inte kyrkklockor annat än i gudstjänstsammanhang nuförtiden.

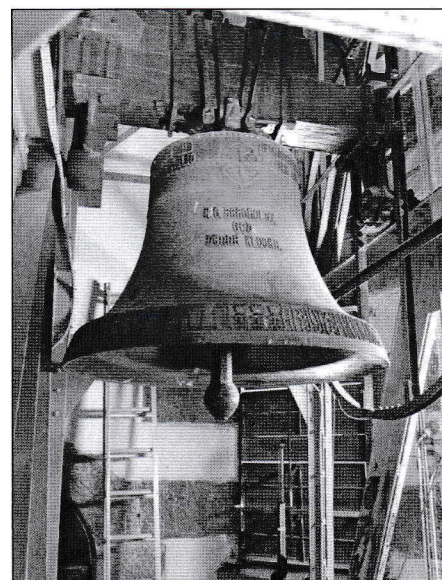
Två musikverk har dock gjorts med kyrkklockor. Under Kulturhuvudstadsåret 1998 komponerades ett för Stockholms klockor av italienaren Llorenç Barter: "Concerto Borealis" och 2013 sändes "En mycket stor konsert" för Gotlands alla klockor i Sveriges Radio. Kompositörer var Karin Rehnström, organisten i Visby Domkyrka Ove Ronström och Claes Holmgren,

Tänker Linus fortsätta sitt utforskande av fler kyrkklockor? När han tagit körkort skall han fortsätta. Men han har flera intressen, så han vet inte hur framtiden kommer att arta sig. Han väljer mellan musik, trummor och sång, samhällsorienterade ämnen och mode.

Agneta Liljedahl

Linus Hogbring med boken om Engelbrektskyrkan. Hans armbandsur är en födelsedagsgåva av märket Jacques Lemans. Foto Agneta Liljedahl.

Engelbrektskyrkans lilla klocka som ingick i konserten Concerto borealis 1998. Foto Christian Appelsved.

Om tid

Thora Grape har tidigare skrivit om livet med sin outgrundliga dator. Hon har berättat för oss om sina långväga och märkliga resor. Nu bad vi henne fundera över vad begreppet TID betyder för henne. Från den romerske poeten Vergilius till Nordens ljusa nätter löper hennes tankar.

Vad är tid egentligen? Vad betyder tiden? Allt, skulle jag vilja säga. Tiden är ju allt vi har. Ibland är den kort, ibland tycks den oss alltför lång.

Men tiden styr oss. Och tiden flyr oss. Ibland känner vi det extra starkt. Då kanske det latinska citatet från Vergilius dyker upp i våra tankar:

"Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus. – Men under tiden flyr den oersättliga tiden."

Ja, det är det den är, tiden. Den är oersättlig. Den kommer aldrig igen. Ja, det kommer ny tid, alltid ny tid. Men den tid som är förlorad återkommer aldrig.

Vi borde kanske tänka mer på tiden, på den tid som har flytt, oåterkalleligt. Och vi borde tänka på den tid, som ligger framför oss, den okända tiden, som vi inte vet något om.

Jo, visst vet vi en hel del. Vi vet vad vi avser att göra härnäst, och kanske vad som förväntas av oss. Ja, vi vet en hel del om vad som ligger framför oss, om framtiden.

Vi vet att bussen kommer om fem minuter, att mötet börjar klockan två. Vi kan förutsäga framtiden med ganska stor träffsäkerhet. Oftast, nästan alltid, har vi rätt.

Det är så det måste vara, det är så ett samhälle fungerar. Vi har klockor som delar in vår tid, klockor som ger oss den nödvändiga strukturen i vårt liv.

I dag har inte alla ett armbandsur. Förr var det annorlunda. Armbandsuret kunde nog ses som en mogenhetssymbol. Kanske fick man en klocka när man började skolan eller som konfirmationspresent.

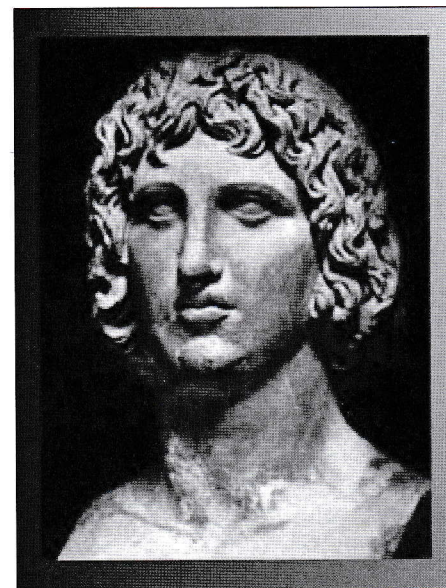
Tiden härskar över oss. Vi tittar på våra armbandsur, på klockan

i våra mobiltelefoner, vi kastar en blick på alla klockor på stan. Tiden är viktig för oss, vi måste veta den, den bestämmer över vårt liv. Men ibland känns inte klockan nödvändig. Ibland kan vi bara njuta av det närvarande, av att tiden inte längre tycks finnas.

Ibland kan dag och natt glida ihop. Ibland försvinner inte dagens ljus. Solen lyser, fastän klockan visar natt. Vad betyder klockan då? Barnen leker ute till midnatt! Livet känns så annorlunda i midnattssolens sken.

Men det finns en motpol. Vinterdagarna blir aldrig ljusa. Solen går aldrig upp, fastän klockan visar mycket. Men livet måste gå vidare, samhället måste fungera. Och det gör det, vinter som sommar, här längst upp i norr i vårt land. Men det är lätt att slås av kontrasten, när man kommer söderut. Så ljusst det är, mitt i vintern, och vilka höga träd!

Tidens indelning i zoner, tidsgränser, ställde till med problem redan under kriget 1808 – 1809:

Den romerske poeten Vergilius, född år 80 f.Kr.

"men den ryska klockan var ett", som Runeberg skrev i sin dikt om Sandels. Har fler än jag missat ett tåg från Åbo med en hel timme? Och sommartid kan också ställa till det! Vem har inte en vacker höstdag kommit en timme för tidigt till arbetet – och känt sig ganska ensam?

Thora Grape

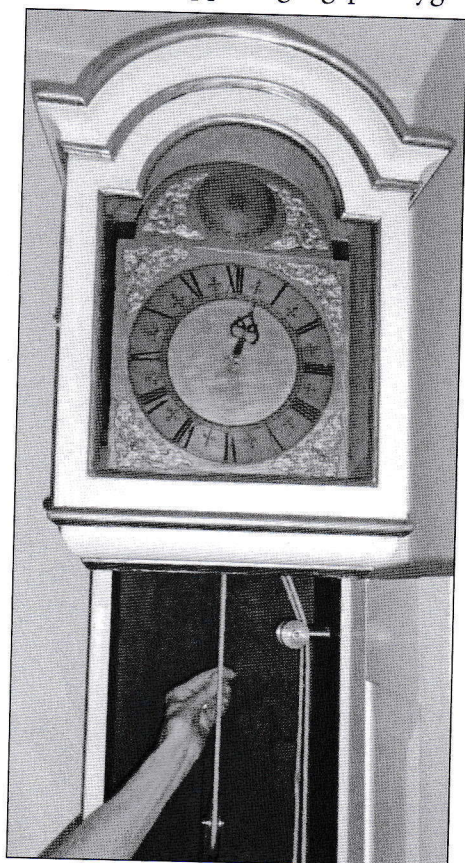
Stora barn i sommarnattens solsken. Foto Agneta Liljedahl.

Om klockor och tid

Om tiden före tidssignalen, ett gammalt golvur och bristen av klockor på stan kåserar Göran Däcker. Germund Olinder gjorde ett kap vid Ur & Penns jubileum, när han köpte sin armbandsklocka för 60 kronor och Birgitta Burman funderar över tidens gång

I gamla tider före radion, då fartygen på Saltsjön/Strömmen skulle ställa in sina kronometrar, riktades blickarna upp mot Stigberget på Söder, där den stora tidkulan släpptes ner från sin signalmast exakt klockan 12. Det var viktigt med rätt tid för att kunna navigera. Tidkulans funktion övertogs sedermera av tidssignalen, som sändes ut via radion. Men tidkulan renoverades för ett antal år sedan och fungerar än idag.

Hemma i bostäderna ville man också på ett ungefär veta vad klockan var, och då började golvuren göra sitt intåg, oftast som hembyggen. Men då med endast en timvisare. Själva har vi en sådan där hemma. Den fungerar som en "Moraklocka" med pendel och lod. Både klocka och slagverk drivs av ett lod, som måste dras upp en gång per dygn.

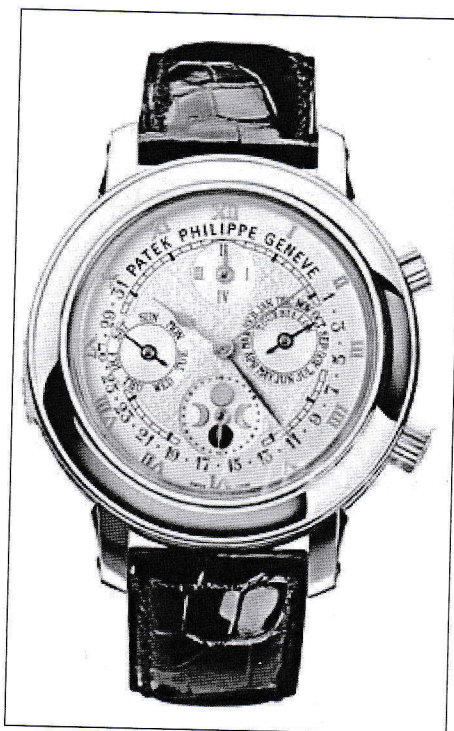
Golvur med en visare. Foto Göran Däcker.

Men den tickar, går och slår perfekt som ett urverk ska göra, även om den avlästa tiden blir lite på ett ungefär med bara en visare.

Har ni tänkt på att det i dag är sällan man ser några klockor på stan, och ser man någon, så är det inte säkert att den visar rätt eller över huvud taget går. Undantaget är dock i T-banan, där det oftast fungerar. Annat var det förr. Då behövde man knappast någon egen klocka. Det fanns utomhusklockor nästan överallt, på husfasader, på torg och utanför affärer. Jag brukar säga att det var bättre förr, även om inte alla håller med mig.

Göran Däcker

Om man skulle vilja ha ett armbandsur, som heter Patek Philippe Nautilus, får man punga ut med cirka en miljon kronor. Då kan man kanske säga att tid är pengar.

Patek Philippe Nautilus, en äkta statusklocka.

Många av oss har förmodligen rört sig i den andra änden av prisskalan och köpt falska märkesur för 70 kronor på resor i fjärran östern. Klockor som går ett par år, varefter man kastar bort dem.

När Ur & Penn fyllde 60 år 2003 kunde man där köpa ett armbandsur för 60 kronor, vilket jag tyckte var alldeles utmärkt. Här kunde man få en billig klocka att slinka runt med på sommaren. Sexton somrar har gått sedan dess, och klockan fungerar fortfarande mycket precist och bra året runt. Inget prestigeur – men prisvärt.

Germund Olinder

Tiderna förändras. Det har nog alltid varit så. Men nu tycker många med mig att det går lite för fort.

I min ungdom var en telefon något som stod på en hylla i hallen. En enda, den räckte för hela familjen. Nu ska varje litet barn ha en egen mobiltelefon att fingra på, den har blivit den senaste leksaken. Vad kommer närmast?

Samtidigt är det nog bra att varje ny generation tar nya steg. Utvecklingen måste väl fortsätta. Forskning leder in på nya vägar. Kanske är vi på väg till månen snabbare än vi anar. Bara vi inte hamnar som i Harry Martinsons rymdepos Aniara, rymdskeppet som kom ur kurs och försvann med man och allt och för evigt. På något sätt känns det logiskt. Vi kanske bäddar för vår egen undergång, för något som vi absolut inte vill ha.

Ta vara på tiden, så räcker den längre. Gör något bra av den!

Birgitta Burman

Det förvånar redaktionen att Råd & Rön inte har undersökt vanliga armbandsur, som det finns en sådan uppsjö av. Vi får känna oss alerta i stället av att läsa om träningsklockor. Kaffebryggare använder de flesta av oss, och vem visste att alla hushållspapper inte skall användas ihop med mat.

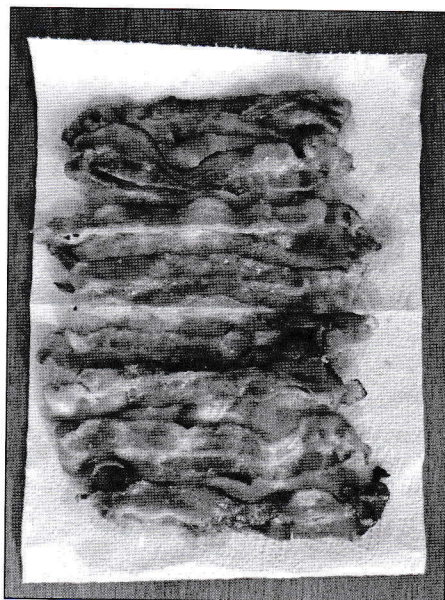
Träningsklockor

De enda klockor som R & R intresserat sig för är träningspuls- och smartklockor, trots mängden av andra klockor. En träningsklocka är tänkt att sitta på armen dygnet runt, så att den förutom att den håller koll på din träning även ger data om löpning, antal steg, puls, sömn, GPS, simning och kaloriförbrukning. Den har även smarta funktioner som att visa när din mobil ringer och möjligheten att läsa sms. Med avseende på vad olika typer av träningsklockor klarar av är det viktigt att fundera på, hur du tänker använda kockan. De har inte alltid alla funktioner. Kanske ett enklare aktivitetsarmband passar dig bättre. De är ju också betydligt billigare, c:a 500 kr. Priset på träningsklockor varierar från c:a 2000 till 8000 kr. Bäst i test var märket Garmins olika modeller.

Hushållspapper

Nu övergår jag till mera vardagsnära varor. I många recept hittar man tips om att torka av fisken eller låta bacon rinna av på hushållspapper. Men vad jag inte visste var att hushållspapper innehåller bakterier och läcker ut optiska vitmedel. Alla hushållspapper innehåller bakterier, men bakteriehalten är många gånger större i papper av returfiber. Livsmedelsverket avråder från att använda returfiber i kontakt med mat. En symbol med glas och gaf-

fel visar att produkten är avsedd att användas till mat. Lidl's hushållspapper, båda sorterna, har denna symbol men är ändå tillverkat av returpapper och läcker även ut optiskt vitmedel. Många har liksom jag köpt hushållspapper av returfiber av miljöskäl, men dessa ska alltså inte användas till mat. Lambi innehåller inga större mängder bakterier och läcker inte ut optiska vitmedel och har dessutom bra uppsugningsförmåga och fick därmed högsta betyg, följt av ICA mat & kök. ICA basic däremot hade dålig uppsugningsförmåga, vilket gör det dyrt i längden. COOP:s Hushållspapper var det billigaste, gjort av nyfiber och med skaplig uppsugningsförmåga.

Alla hushållspapper passar inte att låta bacon rinna av på. Foto Agneta Liljedahl.

Billiga kaffebryggare

Filterkaffet uppfanns 1908 av Melitta Bentz. Hon experimenterade med en plåtburk med hål, läsk-

papper och finmalt kaffe. Tillsammans med sin man tog hon fram ett filter, som hon så småningom fick patent på. R & R har testat 18 bryggare. Alla klarar att göra ett gott kaffe, även de billigaste. Bäst i test var Elektrolux EKF 7800, följt av Braun KF7020 och Siemens TC86303. Den dyraste Moccamaster för 3000 kr. gjorde inte ett bättre kaffe än bryggare för c:a 500.

Batterier

Batterier fungerar sämre i kyla. Du kanske har märkt det med din mobil ute vintertid. Orsaken är att kemin i batterierna är optimal i rumstemperatur. Blanda inte laddbara och icke laddbara batterier som samma energikälla. Blanda helst inte heller olika fabrikat. Om ett batteri laddar ur fortare än ett annat kan de börja läcka. Ha inte batterier i kylskåp, den fuktiga miljön är inte bra. Förvara batterier i originalförpackning i rumstemperatur. Numera levereras laddbara batterier till hushålls- och teknikprylar i regel redan laddade. Nya laddningsbara batterier behöver inte laddas ur, innan de kan laddas på nytt. Äldre laddningsbara batterier skulle först laddas ur innan ny laddning. De gamla brunstensbatterierna finns kvar. De är billiga, miljövänligare och enklare att tillverka samt fungerar bra i apparater, som kräver lite ström.

Vera Sundberg
Konsumentombud

Sist som först

Hur lär sig barn klockan i vår digitala värld? Samtal mellan Mormor (M) och David (D). Själv lärde sig mormor klockan på en stor träklocka med flyttbara visare.

M: Har du en klocka? D: Jag har en ganska ny klocka, som jag fick när jag började klass 2 i höstas. Förut hade jag en "barnslig" klocka med bilder. Min nya är både analog och digital. Titta får du se! Den har också datum, timer och larm. M: När lärde du dej klockan? D: I förskolan hade vi en leksaksklocka, som vi lärde oss lite på. Jag tror timmarna. Nu i tvåan har vi lärt oss klockan på

riktigt. M: Använder du din klocka i skolan? D: Inte så ofta! M: Varför det? D: Vår lärare ropar in oss, när vi ska ha lektion. M: Ringer inte skolklockan? D: Nej, alla lektioner börjar inte på samma tid och kan vara olika långa. M: Vet du vad klockan är, om jag säger 14.19?

D: Ja, 19 minuter över 2. M: Om jag säger 19.14? D: Ja. 14 minuter över 7 på kvällen. M: Hur långt är det då kvar, om du ska lägga dej halv åtta? D: (efter lite räknande) 16 minuter. M: Ja, då kan du verkligen klockan! Men hur gör du om klockan går fel? D: Det finns knappar

på sidan att ställa in rätt tid med. Den har både 12 och 24 timmars inställning. När det blev vintertid glömde jag att ställa om den. M: Vilken tid är lättast att förstå - den analoga eller den digitala? D: Dom hela timmarna på analoga delen och minuterna på den digitala. Davids mamma och pappa använder inte armbandsur utan endast mobilens klocka. Hemma finns kösklocka och väckarklocka. Storasyster som går på högstadiet har just fått ett tren-

dig armbandsur. Orsaken är att i hennes skola lämnar man ifrån sig mobilen men förväntas ändå passa tiden till skolans olika aktiviteter. I skolor finns i regel många klockor, i nybyggda t.o.m. i varje lektionssal. Själv har jag många klockor: vanlig väckarklocka, digital reseväckarklocka, flera armbandsur, kösklocka, mobilklocka och en pendyl, som måste dras upp och ringer hel- och halvtimme.

Vera Sundberg

Allra sist

Uren, som visar tiden på Engelbrektskyrkans torn, är fyra med var sitt maskineri. Då och då fungerar de inte, och ibland kan det ta sin tid, tills behörig urmakare har tid att ta sig upp i tornet.

David visar sin klocka för oss. Foto Vera Sundberg.

Modell av Engelbrektskyrkan finns på ArkDes på Skeppsholmen. Foto Agneta Liljedahl.